

**Uunga siunnersuut: SIKUKI Nuuk Harbour A/S aamma Nuummi umiarsualiviliorneq pillugit Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut siunnersuut**  
(Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut, Isorliunerusunut Upalungaarsimanermullu Naalackersuisoq)

**Siullermeerneqarnera**

SIKUKI Nuuk Harbour A/S aamma Nuummi umiarsualiviliorneq pillugit Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut siunnersuut maanna Inatsisartunut aalajangiiffigisassaangorlugu suliariasarput qimerloorlugu misissuutaanerani teknikkikkut ingerlatsinikkullu allannguutissatut saqqummiunneqarsimasutut isikkoqarsinnaavoq. Siunnersuut itinerusumik atuarnernani ersarissivoq, Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut annertunerusumik politikikkut allannguinermut tunngasuusoq ersarilluinnarpoq: tassalu qanoq Kalaallit Nunaanni umiarsualiviit siunissami inuiaqatigiinni inissimanissaat erserpoq tassalu qanoq kikkunillu pigineqarnissaat, ingerlanneqarnissaat ineriartortinneqarnissaallu pillugu inissismaffiulersussat saqqummerarput.

Allannguinnisaaq siunnerfigineqartoq annikitsuinnaangilaq annertooujussuuvoq, politikikkullu siunnerfigineqartoq inuiaqatigiit aqqissugaanerannut imaannaangitsuusinnaanera sunniutissaalu imaannaangitsuusinnaarat annertooujussuupput, taamaammallu annertooujussuarmik allannguinerit ingerlanneqalersut ilagilluinnarpaat inuiaqatigiinnut sunniuteqarujussuarsinnaasumik imaqarpoq attaveqaatitsinnut aningaasalersueriaatsinut aammalu ineriartornissamut nikingatitsilerujussuarsinnaasussamik aalajangiiniarnermik imaqarpoq.

Kalaallit Nunatsinni Umiarsualiviit uumassuseqanngilalt misigissuseqaratillu taamaattorli sanaartugassaannaangillat. Umiarsualiviit inuiaqatigiinnut inuuniarnitsinnut pingarutulerujussuupput Taamaammallu sunniutai pingaaruteqassusaat ersarissartariaqarluni oqaluutiginerani oqaluuserisatta qiterisaa pingaarluinnartoq suunersoq.

Naleraq sinnerlugu siunnersuut manna pillugu erseqqissumik oqaatigissavarput: siunnersuut una teknikkikkut allannguutiinnaangilaq. Naak taamatut oqartussaniik oqaatiginiarneqartoq kusassarlugulusooq taamatut nipeqartinniarneqaraluartoq. Siunnersuut una tassaavoq politikikkut toqqaanartumik aalajangiineq – nunatsinni annertuumik assigiinngitsutigut sunniuteqartussaavoq. Siunnersuut umiarsualiviit pillugit inatsisissatigut teknikkikut kisimi naleqqussaanerinnaangilaq. Kalaallit Nunaata attaveqaataasa qanoq aqunneqarnissaat pillugu inatsisissaavoq annertuumik naligiinninnerulernissamik siunnerfeqartussasoq.

Naalackersuisut oqaatigaat umiarsualiviit aserfallatsaalineqannginnerisa kinguaattoornerat 270 mio. Koruunit missaaniittoq pisariaqartinneqartoq, Naleqqamiit isumaqarpugut tamannaluunniit nalilersuisimaneq annikippallaalersimasoq tassami umiarsualiviit sumiiffinni amerlasuuni pisoqaapput, ilaanni nungullarsimallutik, ilaanni

isumannaallisaanikkut aarlerinartoqarlutik inissisimalersimasunik iluarsartuunnissaallu allaat kinguarsarneqaaqqissinnaanngitsutut killiffeqartut.

Sumiginnaasimaneq - kinguaattoorneq annertoqaaaq aserfallatsaaliinermut kinguaattoorneq pissutigalugu nunarput tamakkerlugu aqutsineq ataatsimut katersorneqassava?

Naalackersuisut ukiuni arlalinni pingaarnersiuingitsoornerisa kingunera maanna innuttaasut akilissavaat?

Naleraq isumaqarpoq ajornartorsiut pilersaq aaqqinneqarsinnaasoq – kisianni aaqqiissutissaq tassaavoq aningaasaliineq, pilersaarusionerq, tulleriiarineq akisussaassusilimmillu ingerlatsineq. Aaqqiissutissaq tassaasinnaanngilaq aqutsineq qitiusumut nuullugu ingerlatseqatigiiffimmut tunniunneqarnissaa.

Ilumoorsinnaanngilaq akilersinnaasutut taallugu sineriammiut akilersuisussangorlugit pilliutigalugillu aaqqiisoqartuassasoq taamaammat uani eqqarsarluartariaqarluinnarpugut.

Naalackersuisut qitiusumut katersuunneq aallartipparsi, sineriammut inuerusaaneq aallartipparsi, sineriak ilanngullugu inerisaanissaq ukiorpassuit pinaveersaarneqarsimasoq maanna aarlerinaateqartorujussuarmik alloriarfioqqilerpoq.

Siunnersuut naapertorlugu SIKUKI Nuuk Harbour A/S pisinnaalissaaq:

- Nuup avataani umiarsualivinnik tiguisinnaaneq
- nunatsinni umiarsualivinnik piginnittuunissaq ingerlatsinissarluk
- umiarsualiveqarfiit attartortinnissaat
- nunatsinni umiarsualivinnik ataatsimut ingerlatseqatigiiffittut aquunneqarnissaat

Maluginiagassaavoq tamanna Naalackersuisut oqaaseqaatimini kusanartumik isigalugu iliuseqarnerusoq. Naleqqamiit piviusoq takusinnaasarput allarluinnaasinnaasoq isumaqarpugut, nunatsinni pingaaruteqarluinnartumik attaveqaasersuutit ataatsimut suliffeqarfimmut katersorneqarnissaat akilersinnaassuseqartumik ingerlatsilerneq imaannaanngitsuusinnaasoq.

Nunatsinni ineriartornermi qitiusumik aqutsinerup annertusaqqinnissaa amigaatiginngilarput - ingerlatsinermili amigaatigaarput sineriammi sumiiffippassuarnilu ineriartortitsilernissaq.

Ukiuni kingullerni innuttaasut amerlasuut misigereerpaat - takoreerpaat aalajangiinerit Nuummiit ingerlanneqartartut eqiteriniarnerillu, sumiiffiit pisariaqartitaat sunniutipiluutaalu paasilluarnagit iliuseqaqattaarnerit soqutigittaattumik aningaasaq kisiat qitiutillugu iliuseqaqattaarfiuvoq.

Inuussutissarsionermut innuttaasut aningaasartuuteqarnerulissapput naak Naalackersuisut kusassarlugu oqariartuuteqaraluartut niuerneramik tunngaveqartumik ingerlatsineq pitsaanerulissasoq. Taamatullu aamma apeqqutit maanna sineriammi

akiliuteqarnerulerneranik kinguneqartussat amerlaqaat nunaqarfinnut isorliunerusunut aamma sunniutissaa akilersorneqartussaq annertusinnaaqaq soorlu

- Talittarfimmi isertitat appasippata qanoq pisoqassava?
- Nunaqarfinni umiarsualiviit annaanneqassappat?
- Aalisartunut akitsuutit qaffanneqassappat?
- Nioqqutissat akikinnerulissappat imaluunniit akisunerulissappat?
- Angallannerup akia qaffassava?

Apeqqutininik qaqilertariaqakkanik tamakku tamarmik sunniutissai annertunerusumik ersarissarneqarsimaneqanngillat.

Umiarsualiveqarneq nunatsinni pingaaruteqartut ilagaat pilersuinermi pingaaruteqartorujussuullutik nioqqutissat tikiunneqartarput. Aalisakkat aallarunneqartarput. Inuit angalasarpur. Pilersorneqartarneq ingerlanneqarpoq. Umiarsualiviillu pitsaasumik pilersuinissamut pingaartuupput.

Naleqqamiit aningaasaq kisiat qitiutillugu inuit pilliutigalugit ingerlatsinialerneq akuerinngilluinnarparput. Naalakkersuisut naatsorsuutit pappiaramiittut soqutiginerullugit innuttaasut akiligassaat soqutiginngivillugit ingerlaniarnerat aarlerinartoqangaatsiartutut nalilerusupparput.

Ilumut - allaanngilaq pisarnertut ingerlaneq periusaalersoq eqqarsaatigilluagaanngitsaq sukarsalugu ingerlateqqiinnaleraat. Sinneqartoofiusut ineriartortinneqassapput, sinneri kinguartinneqassappat? Imaluunniit matooraannarneqassappat?

Siunnersuutip aarlerinartoqarnera annersaasa ilagaat:

- umiarsualiviit sinneqartoofiusut aningaasaliiffiqineqassapput
- umiarsualiviit amigartoofiusut utaqqisinneqassapput ineriartorteqqinneqaratillu annertunerusumik

Taamaasilluni nunatsinni eqiterutitsineq aammalu sineriammut pilliuteqaqqinneq pilersinneqaqqissaaq:

1. Illoqarfiit anginerit ineriartortofiusut ineriartornerat kisimi pioreersoq sukkatseqqiinnassaaq.
2. Nunaqarfiit illoqarfiillu mikinerit isorliunerit utaqqisitaasut sulii utaqqeqqissapput ineriartortinneqarniaratillu.

Taamatut inuerusaanermut ersarissumik periuseqaleriartuinnarneq Naleqqamiit isiginngitsuusaaginnarsinnaanngilarput aammalu akuerineqarsinnaanngilaq – kikkunuku taamatut ineriartorusunneq akueriqqittaraat, naak taanna allannguiniarluni qineqqusaanermi neriorsuutaasooq inunnut tusaanerulissasugut.

Nunatsinni innuttaasooq Qaanaameersoq, Upernavimmeersoq, Uummannameersoq, Ilulissaneersoq, Kangaatsiameersoq, imaluunniit Maniitsumeersut, Nanortalimmeersoq, Narsamiittoq, Tasiilamiittoq illoqarfinni inoqarfimmiittut nunaqarfimmiittullu selvskabersuit

ingerlatillutik aningaasarsiorusuneraniit innuttaasumit appasinnerusumik pisinnaatitaaffeqanerulersillugu sineriyak pilliutigisussanngorlugu siunnerfeqarneq akuerineqarsinnaangilaq.

Siunnersuut una aqqutigalugu aalajangiisinnaaneq Inatsisartunit, kommuninit innuttaasunillu ungasinnerusumut nuunneqalersoq eqqarsaatigeqqittariaqarpoq. Kukkulerpugut sineriyak pilliutaanera ingerlanniarneqaaqqiinnalerpoq.

Ingerlatseqatigiiffik aqutsisuuvoq. Siulersuisoqarpoq. Nammineq missingersuuteqarpoq. Nammineq naatsorsuutit pingaartitarai, inuit sineriamiittut pingaarnerusutut isigineqarunnaartarnerat amerlasuutigut takoreerparput taamaammat aarleqqutissaqassalluta peqqutissaqarluinnarluta mianersoqqusilluta eqqarsarluaqqusivugut.

Uagut qaqilerinngikkutta inuiaqatigiit pisariaqartitaat kiap illersussavai? Ila maannakkut tusaaneqatsiarta ukiorpaaluit qaangiusimalerpata oqartalerutta ajorpallaassaqaaraasiit imatut oqartalerutta

”Qanormi oqarpugut”

Siunnerfik

- Kommunit qanoq sunniuteqassappat?
- Aalisartunut qanoq sunniuteqassappat?
- Nunaqarfiit qanoq illersorneqassappat?

Naalackersuisut naalackersuisuutitaqartut oqaluttuarsinnarput inuit pilluginngooq, ataatsimoorpugunngooq - taakkugooq pitsaanerusuminngooq atugaqarnisaanngooq tamattagooq suliniuteqarfigaarpuunngooq.

Naleraq isumaqarpoq maannakkut killiffeqarneq eqqarsatigalugu maakku annerusumik uukkatarisariaqalersut

- kommunit inatsisitigut peqataatinneqassasut
- sumiiffiit tusarniaaffigineqartassasut
- akigititat qaffanneri politikikkut nakkutigineqassasut
- sullissineq nunatsinni sineriyak tamaat pitsanngorsarneqarnissaa qulakkeerneqassasoq

### **Naalackersuisut ajornartorsiut pilersitaat – innuttaasunut akiligassaq**

Umiarsualiviit ullumikkut ajornartorsiuteqarnerannut innuttaasut pisuunngillat politikkerit iliuseqarsimanninnerat sineriamiittunut pillaassutigalugu inuerusaanikkut akilertariaqanngilaat - selskabit aningaasaq kisiat qitutillugu ingerlatsilernerat akuerineqarsinnaangilaq tamanna misilittagaqarfigneqalereersoq takuneqartariaqalerpoq, ila inoqarfiit salliusariaqarput qitisumik selskabit iluanaarnerunissaat aammalu siuttuisa sinneqartoornereq ilutigalugu tapisiaqarnisaat sineriamiut pilliutigalugit ingerlanialerat killilersimaalertariaqartoq Naleqqamiit isumaqarfigaarput.

Naalakkersuisut aammalu naalakkersuisuusimasut ukiuni arlalinni pingaarnersiusimanginerat inuit sineriammi pilliutaaneranut kinguneqalernera unitsittariaqarpoq. Aserfallatsaaliineq kinguartippaat kinguarsarneqarlualutillu inissisimasorpasuppupput taamatullu nutarsaanisat pinaveersaartinneqarlutik ukiorpassuarni inissimaffiuppupput. Aningaasat allanut atorpaat. Maannalu kinguneri takkummata aqqissuusaanermik allanngortitsinermik taallugu aqqiissutissatut qaqilerneqartoq torrallataangilluinnarpoq.

**Naleqqamiit qaqilertualigarput sineriammut nunap inuinit **sumiginnaaneq, kingorna selskabingortitserinerit ilutigalugit qitiusumut inuit katersuutinneqarnerat inuerusaaneq – taanna naalakkersuisut periaaseriligaat Naleqqamiit akuerinngilarput.****

Tamanna akisussaassuseqarnerunngilaq inuit sineriammi pilliutigalugit iliuseqarnertut Naleqqamiit isigaarput.

Naleraq ineriartortitsinermut akerliunngilaq. Umiarsualiviit nutarterneqarnissaat pisariaqartipparput. Suliffeqarfiit pitsaasumik atugassaqarnissaat kissaatigaarput. Aalisarneq, takornariaqarneq pilersuinerlu nukittorsarneqartariaqarput inuit sineriallu pilliutigalugit pissasoq kissaatigaarput.

Ilami, siunnersuut una taamatut isikkoqarluni akuersaarneqarsinnaanngilaq.

Piumasaraarput:

- nuna tamakkerlugu pilersaarut sineriak tamaat isigalugu ingerlatsisoqalissasoq
- sumiiffiit peqataatinneqarnissaat piffissangorpoq inuerusarunnaarlugit
- innuttaasut sineriammiittut akilersuitigalutik killilersorneqarnerat unitsittariaqalerpoq
- kommunit oqartussaaqataanerata ataqqineqarnerulluni annertusartariaqarpoq
- umiarsualiviit inuiaqatigiinnut kiffartuussissutitut isigineqarnissaat pingaartipparput aningaasaq kisiat qitiutillugit inuit akiliisussanngorlugit aqqiiniarnerit ajoraarput sineriak pilliutigalugu inuerusaaneq annertusaqqileralu akuerinngilluinnarlutigu Naleqqamiit sakkortunerpaamik nutaamik eqqqarsaqqusivugut siunnerfik torrallataangilluinnarmat.

Umiarsualiviit naatsorsuutiinnaanngillat. Umiarsualiviit tassaapput nunatsinni inuunerup aqqutai pikialaarfiit inerisagassat inunnut iluaqutaasussat iluanaarniarfissaanngitsut.

Naalakkersuisut umiarsualiviit pillugit pilersaaruteqanngillat – aqutsineq nuunneqarnissaa kisimik pilersaarutigaat, tamanna Naleqqamiit akuerinngilarput taamaammallu taamatut oqaaseqarnitsinni neriutigilluinnarparput naaperiarneqassalluta tusaaneqassallutaluta, taamatullu oqaaseqarluta siunnersuut taamatut Naleqqamiit oqaaseqaateqarfigalutigu akuersaannginnerput nalunaarutigaaarput.

Qujanaq.